

NOORDWIJK, SCHOONHOVEN EN NORDHORN

De bekende Hoogleraar Gerrit Jan Mulder schrijft in 1842 in zijn artikel „Over de opvoeding van den Apotheker” een passage die ik in het gedenkboekje van Brocapharm aangehaald heb, maar tot nu toe niet geheel heb kunnen verklaren. De betreffende passage luidt:

„Wij weten wel dat men van Noordwijk de kruiden; van eenen Droogist de kina; van Firnhaber te Nordhorn de chemicalia; van Schoonhoven de extracten kan laten komen, die door den knecht of den bediende in de laden, de flesschen en de potten kan laten doen, en ze bij gedeelten door den knecht of den bediende er kan doen uitnemen, zonder ze ooit gezien te hebben, wanneer zij aan de zieken worden gezonden. Maar zoo handelt geen eerlijk, geen kundig apotheker. Hij onderzoekt alles en bereidt alles, of laat dit onder zijn opzigt doen”.

Het is natuurlijk duidelijk dat men van de vele Noordwijker kruidenhandelaars de kruiden kan laten komen en van de toenmalige groothandelaar de drogist, de kina. In het bovengenoemde boekje meen ik aangetoond te hebben dat met Schoonhoven de zaak van Gijsbertus van Scherpenzeel apotheker aldaar bedoeld is die dus beroemd was voor zijn fabricage van extracten, van Firnhaber wist ik toen nog niets mede te delen.

Door vriendelijke bemiddeling van collega G. E. D a n n uit Kiel-Kronshagen is het mij nu mogelijk ook hierin licht te brengen. Ernst Firnhaber, geb. Ahlde (Hannover) verwierf 10 Maart 1798 de apotheek in Nordhorn. In 1803 verbond hij aan de apotheek een kleine chemische fabriek waarin hij voornamelijk kinine uit kina-bast maakte. In het jaar 1843 exporteerde hij 849 pond kinazouten terwijl slechts 18 pond in het binnenland gebruikt werd. Na 1848 raakte de fabriek in verval.

Het is merkwaardig dat ondanks de bestaande binnenlandse fabricage in het bijzonder bij d'Ailly en Zonen te Amsterdam, deze kleine buitenlandse firma zo bekend was dat Mulder hem als voorbeeld aan kon halen.

D. A. WITTOP KONING